

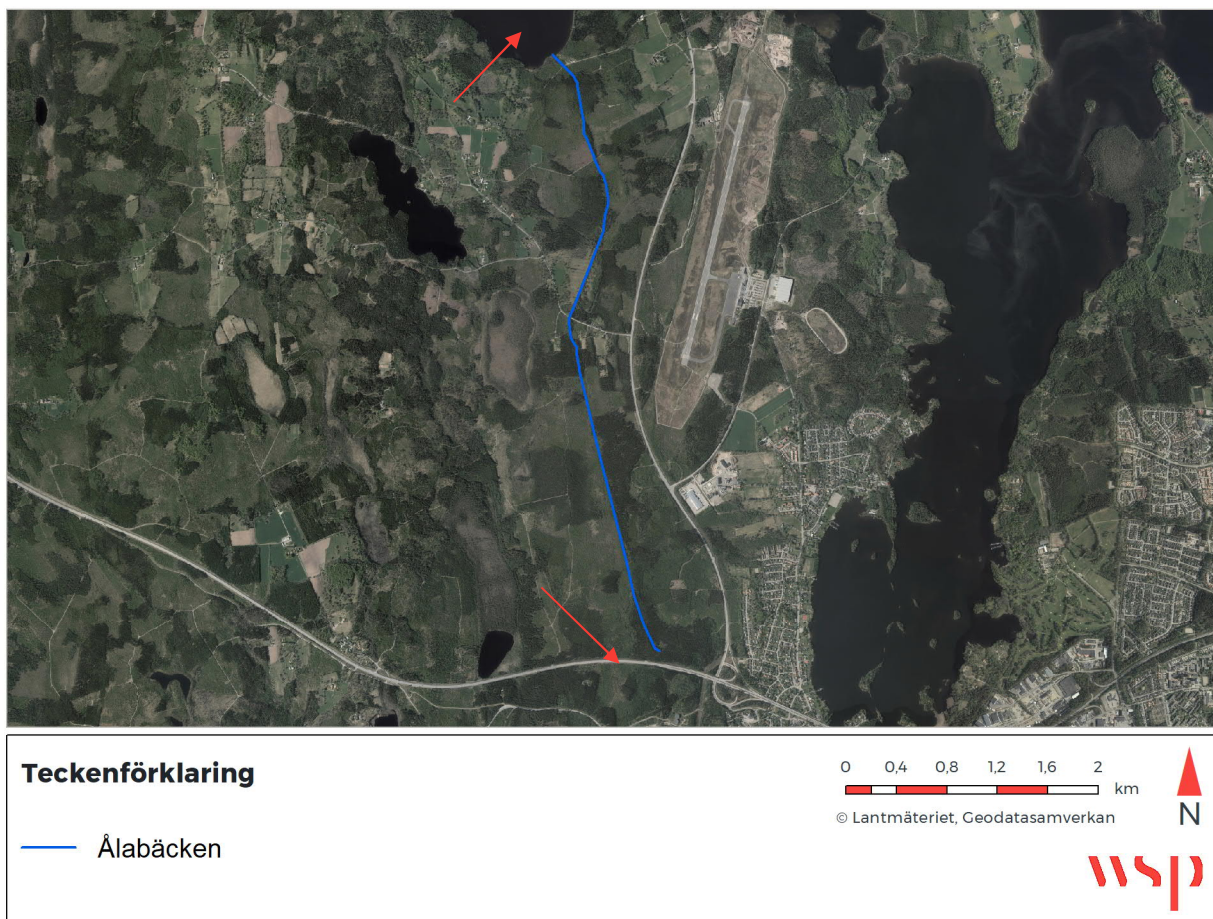
PM – BEDÖMNING AV ÅLABÄCKEN MED AVSEENDE PÅ FISK

Syfte

Växjö kommun planerar för en detaljplan i ett område strax öster om Ålabäcken ifrån vilket dagvatten behöver ledas till Ålabäcken. Med anledning av detta är kommunen i behov av att bedöma Ålabäckens värde som livshabitat och lekmiljö för fisk.

Metod

Ålabäcken vid Öjaby i Kronobergs län (Figur 1) inventerades och bedömdes av undertecknande den 2:a maj 2019 med avseende på bäckens förutsättningar som livshabitat och lekmiljö för fisk.

Figur 1. Ålabäcken visas med blå linje. Den norra pilen pekar på Lillesjön och den södra pilen pekar på väg 27.

Parametrar som noterades längs med bäcken var:

WSP Environmental Sverige
251 07 Helsingborg
Besök: Bredgatan 7

T: +46 10 7225000
WSP Sverige AB
Org. nr: 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
wsp.com

- förekomst av lämpligt bottensubstrat för lekande fisk (grus, sten, etc.)
- vandringshinder
- partier med strömmande vatten
- partier med stillastående vatten
- bäckens djup och bredd
- förekomst av organiskt material
- förekomst av död ved

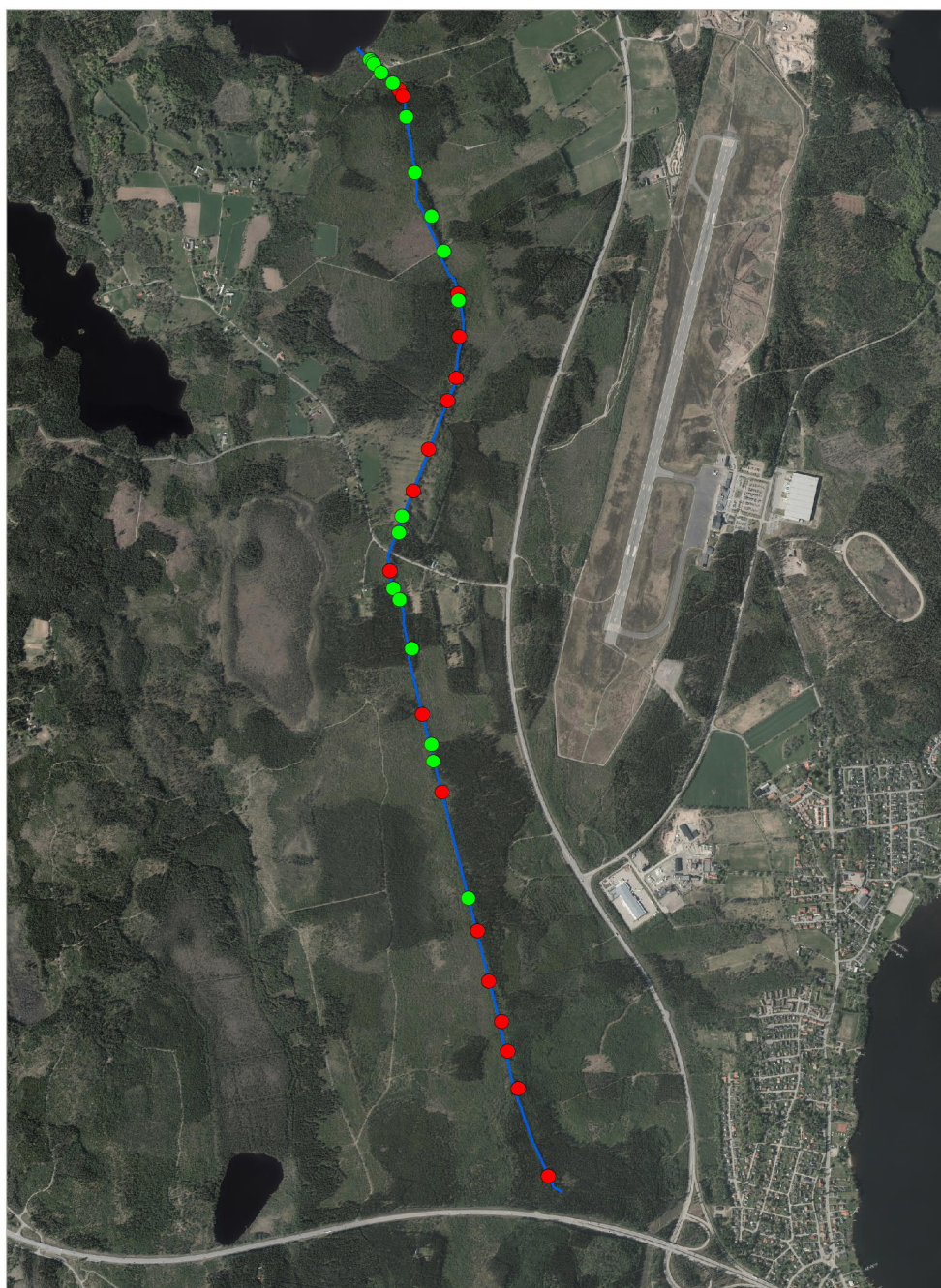
Inga fynd av fisk har rapporterats till Artportalen mellan 2000 och 2019 i Lillesjön eller Ålabäcken. Vid sjöprovfiske i Lillesjön under 2013 av Länsstyrelsen Kronoberg noterades gärs, björkna, gädda, mört, löja, braxen, abborre och sarv.

Resultat

Bitvis längs med Ålabäcken finns partier med lämpliga strukturer för vandrande fisk (Figur 2). Dock varvas dessa partier med sträckor som mer eller mindre är helt stillastående vatten som är rikt på organiskt material (Figur 4). En överblick av var lämpliga och mindre lämpliga partier finns framgår av Figur 3.

Figur 2. Del av Ålabäcken som hyser bra förutsättning för lekande fisk, i form av strömmande vatten och en botten med grus och sten.

Teckenförklaring

- Bra miljö för fisk
- Dålig miljö för fisk
- Ålabäcken

© Lantmäteriet, Geodatasamverkan

Figur 3. Punkter med lämpliga och olämpliga miljöer för fisk. Bra miljöer för fisk utgörs generellt av områden med grus, sten och strömmande vatten. Dåliga miljöer utgörs generellt av områden med övervägande andel organiskt material och stillastående vatten.

Figur 4. Stillastående parti med mycket organiskt material.

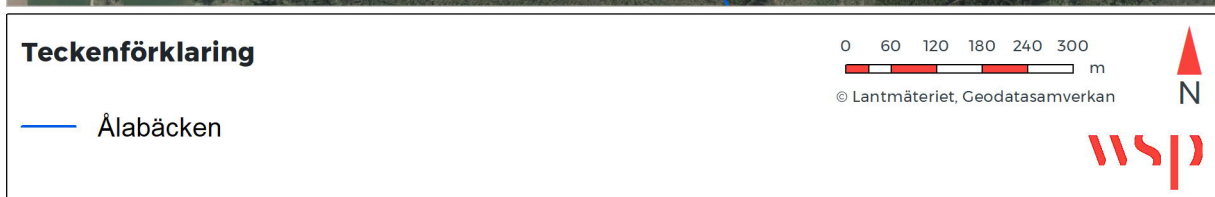
Risken är att de stillastående vatten som är rika på organiskt material spolas vidare och läggs över andra områden vid varierat flöde. Exempelvis rom från öring är känsligt för att bli överlagrad av annat material och behöver god syresättning.

Djupet och bredden på Ålabäcken varierar kraftigt. Som bredast var bäcken i söder där den var ungefär 3,5 m, medan den på flera platser längs med sin sträckning endast var några decimeter bred. Djupet varierade mellan knappt en decimeter till uppskattningsvis en meter djupt vid mer stillastående områden som ibland kan liknas vid dämmen uppströms nedfallna träd och liknande (se högra bilden i Figur 5).

Längs med bäcken noterades inga av människan anlagda vandringshinder. Flertalet vägtrummor noterades vilka inte bedömdes påverka eventuell vandrings av fisk. På flera platser påträffades vandringshinder i form av ansamlingar av organiskt material som stammar, grenar, löv och liknande. De första två vandringshindren, räknat från Lillesjön kan ses i Figur 6 och Figur 5. Dessa naturliga vandringshinder bedömdes åtminstone fungera som partiella hinder för vandrande fisk.

Figur 5. Två naturliga vandringshinder i Ålabäcken. Se Figur 6 för geografisk placering av de två vandringshindren.

Figur 6. Ålabäcken med de två första naturliga vandringshindren, räknat från Lillesjön. Den vänstra bilden i Figur 5 är tagen vid den norra cirkeln och den högra bilden är tagen vid den södra cirkeln.

Det har genomförts nätfiske i nedströms liggande Lillesjön. Sidoindex AINDESW5 och EINDEW3 från fisket indikerat försurning respektive eutrofiering av sjön (VISS, 2019). Övergödningen bedöms vara en följd av näringsbelastning.

Enligt VISS är Lillesjön en målsjö för kalkning. Det innebär att tillflöden till Lillesjön, däribland Ålabäcken är försurad, troligtvis med anledning av att bäcken rinner genom en granskogsplantering.

Sammanvägd bedömning

Det finns delsträckor av Ålabäcken med parametrar som strömmande vatten, botten av grus och sten och liten andel organiskt material och det kan därför inte helt uteslutas att enstaka delsträckor kan nyttjas av vandrande fisk.

Sammantaget bedöms dock Ålabäcken ha ett relativt lågt värde med avseende på att fungera som livsmiljö och lek miljö för vandrande fisk som öring, lax eller liknande. Detta med anledning av att Ålabäcken på vissa platser ha partiella vandringshinder, periodvis har stillastående områden med mycket organiskt material och på vissa platser är väldigt grunt och därför riskerar att torka ut under torrperioder. Dessutom finns indikationer på att bäcken är påverkad av försurning med anledning av att nedströms liggande Lillesjön är målsjö för kalkning. Surt vatten är ett problem för bl.a. öring då deras rom kan ta skada. Därutöver har det inte framkommit uppgifter om att vandrande fisk förekommer i nedströms liggande Lillesjön vilket pekar åt att vandrande fiskarter inte ens förekommer i området.

Referenser

Artportalen. www.artportalen.se

Artdatabanken. www.artdatabanken.se

VISS – www.viss.lansstyrelsen.se

Helsingborg 2019-05-10

WSP Sverige AB

Erik Fridolf

Texten är kvalitetsgranskad av Peter Jonsson, WSP Sverige AB.